Kell a „TIG” vagy nem kell a „TIG”?

A teljesítés nem attól válik elfogadottá, hogy készül róla teljesítésigazolás, azaz -közismert nevén - egyszerűen csak „TIG”. Mikor és miért kell-e kiállítani egy teljesítésről igazolást? De kell-e egyáltalán kiállítani teljesítésigazolást?

A vállalkozók életét, ént napi szinten kötelmek határozzák meg tetteinket, gazdálkodásunkat. De tudjuk-e, milyen szabályok kapcsolódnak egy szerződés teljesítésénél. A teljesítések szabályozása a Ptk. 6. könyvében, a kötelmi jogban van rögzítve. A kötelmi jogba tartoznak a szerződések, hiszen a kötelezettségvállalás leggyakrabban szerződés keretében történik. Nem szégyenlendő dolog az, ha egy vállalkozóban felmerül a kérdés: „Van-e elég tudásom ahhoz, hogy napi szinten kötelezettségeket, szerződéses kötelmeket vállaljak a cégem nevében?”

A Ptk. a kötelmet így fogalmazza meg:

6:1. § [A kötelem]

(1) A kötelem kötelezettség a szolgáltatás teljesítésre és jogosultság a szolgáltatás teljesítésének követelésére.

6:3. § [A kötelem megszűnése] A kötelem megszűnik

a) a szolgáltatás teljesítésével;

Tehát nem attól szűnik meg a kötelem, hogy születik egy papír, amit úgy hívnak, hogy „teljesítésigazolás”, hanem azért, mert az elvállalt dolog valóban teljesítve lett, s a teljesítést a másik fél – annak fizikai mivoltában, formájában, tartalmában - elfogadta!

Így jogos a kérdés: hogyan lehet bizonyítani a teljesítés tényét?

A szerződések következtében általában létrejön valamilyen kézzelfogható, látható eredmény. Az is eredmény, ha a teljesítés következtében valamilyen változás következik be, vagy éppen elállnak valami megtételétől. A teljesítés ténye, tartalma mindig a vállalt kötelezettségtől függ. Tehát azt kell bizonyítani, hogy a teljesítmény valóban megtörtént.

A Ptk. a teljesítmény elismerésének írásbeliségét nem követeli meg, hanem megerősítésként kínálja fel.

6:38. § [A teljesítés elismerése]

(1) ***A jogosult a kötelezett kérelmére köteles a teljesítés tényének írásbeli elismerésére*** *vagy a kötelezvény visszaadására.*

(2) Azt, aki felmutatja a jogosult írásba foglalt elismerő nyilatkozatát, a teljesítés elfogadására jogosított személynek kell tekinteni, kivéve, ha a körülményekből nyilvánvaló, hogy a teljesítés elfogadására nem jogosult.

Tehát: a Ptk. adja az alapot ahhoz, hogy használják a teljesítés írásban való igazolásának a kérését.

A teljesítésigazolást nem kell automatikusan kiállítani, hanem azt kérésre kell kiadni. Persze egy korrekt együttműködésnél nem jelenthet gondot a kért TIG kiállítása és aláírása. A teljesítésigazolásra nincs formai előírás - tartalma pedig a vállalt kötelemtől, illetve a teljesítés jellegétől függ.

Ha egy kötelezettségvállalás és a teljesítés több részegységből áll, érdemes lehet a teljesítésigazolást is részletezni.

A teljesítésigazolás kiállítása az építőiparban külön előírások vannak érvényben. Ide vonatkozó jogszabály **az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánctartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény.**

1. A törvény hatálya

1. § (1) A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv az építészeti-műszaki tervezési, kivitelezési szerződés (a továbbiakban együtt: szerződés) építőipari teljesítéséből eredő, ezen törvényben meghatározott kérdésekben a megrendelő, a tervező, a kivitelező vagy az alvállalkozó (a továbbiakban együtt: fél) megbízására szakértői véleményt ad, ha a teljesítésigazolás kiadása nem történt meg, a kiadása vitás, vagy a teljesítésigazolás kiadásra került, de a kifizetés nem történt meg.

Fel szeretném még hívni a figyelmet arra, hogy az adózás terén is fontos szerepe van a teljesítés igazolásának, hiszen

- akkor keletkezik adófizetési kötelezettség, illetve
- akkor lehet költségként, ráfordításként elszámolni teljesítményeket

ha valóban van teljesítmény.

Számos adóhatósági vizsgálat és megállapítás bizonyítja azonban, hogy a teljesítés igazolásához önmagában egy TIG nem biztos, hogy elégséges. Az ellenőrzés – a TIG mellett – az ellenőrzés keretében meg szeretne győződni a valós teljesítményről. Ennek számos módja lehet – ismét a szerződés tartalmától függ, hogy mit kell az ellenőrzésnél prezentálni. A skála igen széles, hogy csak egy pár ilyen módszert említsünk:

- helyszíni NAV ellenőrzés szemrevételezéssel,
- készült tanulmány elektronikus formában történő bekérése, s annak szövegelemzéssel való vizsgálata;
- NAV felkért szakértővel való ellenőriztetése;
- annak vizsgálata, hogy a szerződésben a teljesítést nyújtó félnek megvolt-e fizikai vagy szellemi képessége, kapacitása ahhoz, hogy a teljesítményt ténylegesen megvalósítsa.

Ne feledkezzünk meg az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény előírásairól, amely a következőket tartalmazza:

1. § (7) A szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket valódi tartalmuk szerint kell minősíteni. Az érvénytelen szerződésnek vagy más jogügyletnek az adózás szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben gazdasági eredménye

kimutatható.

2. § (1) Az adójogviszonyokban a jogokat rendeltetésszerűen kell gyakorolni. Az adótörvények alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan szerződés vagy más jogügylet, amelynek célja az adótörvényben foglalt rendelkezések megkerülése.

Tehát jó, ha van „TIG”, de sokszor 100 TIG-nél többet mond a valós teljesítményt igazoló kézzelfogható bizonyíték.